

Modern Data Science Methods for Educational Research

R for Data Analysis in Educational Research

อ.ดร.ประภาศิริ รัชประภาพรกุล

ภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาการศึกษา
คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

February 11, 2023

1. ประเภทของไฟล์ข้อมูล
○○

2. Flat Files
○○○○○○

3. Dataframe
○○○○○○○○○○

4. Factors
○○○○○○○○○○

4. MS Excels Files
○○○○

5. SPSS and other Statistical program Files
○○○

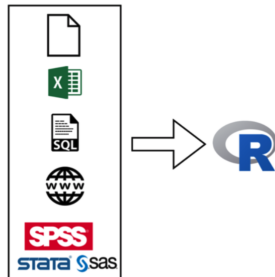

1. ประเภทของไฟล์ข้อมูล

ประเภทของไฟล์ข้อมูล

R สามารถดำเนินการร่วมกับไฟล์ข้อมูลที่หลากหลาย

- ▶ Flat Files
- ▶ MS Excel Files
- ▶ Statistical softwares
- ▶ Databases
- ▶ Internet

2. Flat Files

Flat Files

- ▶ เป็นไฟล์ข้อมูลที่จัดเก็บโดยไม่มีโครงสร้างตาราง และบันทึกอยู่ในรูปแบบไฟล์ข้อความ (text files)
- ▶ Flat file จำแนกได้หลายประเภท ขึ้นอยู่กับลักษณะของตัวคั่นข้อมูล (separator) เช่น CSV, TSV

1 gender,MathScore,EngScore << ชื่อตัวแปร (variable names)
2 M,33,80
3 M,57,20
4 F,76,80
5 M,80,85
6 F,92,95

ข้อมูล (data)

1 gender MathScore EngScore << ชื่อตัวแปร (variable names)
2 Male 33 80
3 Male 57 20
4 Female 76 80
5 Male 80 85
6 Female 92 95

ข้อมูล (data)

Figure 1: ทิมา : สิวะโชติ ศรีสุทธียากร (2564)

Importing CSV Files

การนำข้อมูล .csv เข้าสู่โปรแกรมสามารถใช้ฟังก์ชัน `read.csv()` โดยมีรูปแบบของคำสั่งดังนี้

```
1 read.csv(file = "file.csv",  
2         header = TRUE,  
3         stringsAsFactors = TRUE)
```

อาร์กิวเมนต์สำคัญของ `read.csv()` ได้แก่

- ▶ `file`
- ▶ `header`
- ▶ `stringsFactors`

กิจกรรม : นำเข้า CSV file

1. ดาวน์โหลด TeacherSalaryData.csv
2. นำเข้าไฟล์ข้อมูล TeacherSalaryData.csv โดยพิมพ์คำสั่งต่อไปนี้

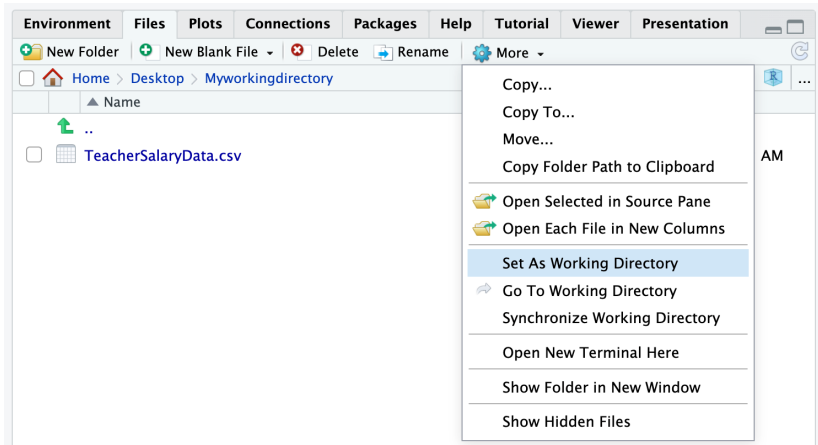
```
1 mydata <- read.csv(file = "TeacherSalaryData.csv",  
2                       header = TRUE)
```

3. สังเกตผลลัพธ์ที่ได้ ท่านสามารถนำไฟล์ข้อมูลดังกล่าวเข้าสู่ R ได้หรือไม่
ถ้าไม่ท่านคิดว่าเกิดปัญหาอะไร

กิจกรรม : การกำหนด Working Directory

การจะนำไฟล์ข้อมูลเข้าใน R ไฟล์ข้อมูลดังกล่าวจะต้องบันทึกอยู่ใน working directory ของ R

กิจกรรม : นำเข้า CSV file (revisited)

1. ดาวน์โหลด TeacherSalaryData.csv
2. กำหนด working directory ของ R ให้เป็น folder เดียวกันกับที่บันทึกไฟล์ข้อมูลในข้อ 1.
3. นำเข้าไฟล์ข้อมูล TeacherSalaryData.csv โดยพิมพ์คำสั่งต่อไปนี้

```
1 mydata <- read.csv(file = "TeacherSalaryData.csv",  
2                      header = TRUE)
```

4. ลองพิมพ์คำสั่ง head(mydata) ผลลัพธ์ที่ได้เป็นอย่างไร

3. Dataframe

กิจกรรม : Dataframe

ลองตรวจสอบสถานะของตัวแปร mydata ที่เก็บไฟล์ข้อมูล csv
ในข้างต้นด้วยฟังก์ชัน `class(mydata)`

```
1 class(mydata)
```

ผลลัพธ์ที่ได้เป็นอย่างไร?

Dataframe

- ▶ มีโครงสร้างการเก็บข้อมูลแบบตารางคล้ายเมทริกซ์
- ▶ สามารถเก็บข้อมูลต่างประเภทอยู่ภายใต้ dataframe เดียวกันได้
- ▶ เป็นรูปแบบ input มาตรฐานตัวหนึ่ง ที่ใช้สำหรับการวิเคราะห์ข้อมูลใน R
- ▶ ข้อมูลที่นำเข้าด้วย `read.csv()` จะอยู่ในสถานะ `data.frame` โดยอัตโนมัติ

เราสามารถสร้าง dataframe ได้ด้วยวิธีการในทำนองเดียวกับการสร้างเมทริกซ์ แต่ใช้ฟังก์ชัน `data.frame()` แทน ดังรูปแบบต่อไปนี้

```
1 data.frame(var1, var2, var3, ..., varp)
```

ตัวอย่างการสร้าง Dataframe

```
1  thai<-c(87,72,68,78,81,92)
2  math<-c(72,63,65,74,89,91)
3  gender<-c("M","F","M","F","F","M")
4  data<-data.frame(gender,thai,math)
5  data
```

	gender	thai	math
1	M	87	72
2	F	72	63
3	M	68	65
4	F	78	74
5	F	81	89
6	M	92	91

การอ้างอิงสมาชิกใน dataframe

ผู้วิเคราะห์สามารถใช้การอ้างอิงสมาชิกของเมทริกซ์กับ dataframe ได้ทั้งหมด และ dataframe ยังมี feature พิเศษสำหรับใช้คัดเลือกตัวแปรจาก dataframe ใด ๆ ได้ดังตัวอย่างต่อไปนี้

```
1 data$thai #select thai score
```

```
[1] 87 72 68 78 81 92
```

```
1 data$gender #select gender
```

```
[1] "M" "F" "M" "F" "F" "M"
```

Behind Dataframe

```
1 str(data)
```

```
'data.frame':    6 obs. of  3 variables:
 $ gender: chr  "M" "F" "M" "F" ...
 $ thai  : num  87 72 68 78 81 92
 $ math  : num  72 63 65 74 89 91
```


Summary Dataframe

```
1 summary(data)
```

gender	thai	math
Length:6	Min. :68.00	Min. :63.00
Class :character	1st Qu.:73.50	1st Qu.:66.75
Mode :character	Median :79.50	Median :73.00
	Mean :79.67	Mean :75.67
	3rd Qu.:85.50	3rd Qu.:85.25
	Max. :92.00	Max. :91.00

กิจกรรม : behind TeacherSalaryData.csv

ลองใช้ฟังก์ชัน `str()` เพื่อสำรวจข้อมูลเบื้องต้นหลังชุดข้อมูล
`TeacherSalaryData.csv` ที่นำเข้ามาในกิจกรรมก่อนหน้านี้
แล้วตอบคำถามต่อไปนี้

1. ชุดข้อมูลนี้มีหน่วยข้อมูลกี่หน่วย
2. มีตัวแปรกี่ตัว อะไรบ้าง
3. ข้อมูลของตัวแปรแต่ละตัวมีสถานะอะไรบ้าง

```
'data.frame':   397 obs. of  7 variables:
 $ X            : int  1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 ...
 $ rank         : chr  "Prof" "Prof" "AsstProf" "Prof" ...
 $ discipline   : chr  "B" "B" "B" "B" ...
 $ yrs.since.phd: int  19 20 4 45 40 6 30 45 21 18 ...
 $ yrs.service  : int  18 16 3 39 41 6 23 45 20 18 ...
 $ sex          : chr  "Male" "Male" "Male" "Male" ...
 $ salary       : int  139750 173200 79750 115000 141500 97
```

4. Factors

Factors

factor เป็นตัวแปรอีกประเภทหนึ่งที่ใช้สำหรับเก็บข้อมูลจัดประเภท (categorical data) โดยเฉพาะ การเก็บข้อมูลใน Factor จะจำแนกการเก็บออกเป็น 2 ส่วน

- ▶ ค่าสังเกตของตัวแปรที่จะลงรหัสในรูปแบบของตัวเลข 1, 2, 3, ...,k เมื่อ k คือจำนวนระดับของตัวแปรจัดประเภท
- ▶ Label ของระดับหรือค่าของตัวแปรแบบ Factor โดยปกติมักใช้ตัวอักษรหรือข้อความแทนระดับของคุณลักษณะตามหมายเลข

การสร้าง factor

- การสร้าง factor สามารถทำได้หลายวิธี วิธีการสร้างโดยตรงคือการใช้ฟังก์ชัน `factor()` ดังตัวอย่างต่อไปนี้

```
1  thai <- c(87,72,68,78,81,92)
2  math <- c(72,63,65,74,89,91)
3  gender <- c("M","F","M","F","F","M")
4  gender <- factor(gender)
5  data<-data.frame(gender,thai,math)
```

สำรวจ factor

```
1 data
```

```
      gender thai math
1         M   87   72
2         F   72   63
3         M   68   65
4         F   78   74
5         F   81   89
6         M   92   91
```

```
1 str(data)
```

```
'data.frame':   6 obs. of  3 variables:
 $ gender: Factor w/ 2 levels "F","M": 2 1 2 1 1 2
 $ thai  : num   87 72 68 78 81 92
 $ math  : num   72 63 65 74 89 91
```

สำรวจ factor

```
1 summary(data)
```

gender	thai	math
F:3	Min. :68.00	Min. :63.00
M:3	1st Qu.:73.50	1st Qu.:66.75
	Median :79.50	Median :73.00
	Mean :79.67	Mean :75.67
	3rd Qu.:85.50	3rd Qu.:85.25
	Max. :92.00	Max. :91.00

การเปลี่ยนลำดับและ label ของ factor

หากไม่ได้มีการระบุ โปรแกรมจะเรียงลำดับระดับของ factor ตามตัวอักษร หรือตามตัวเลขที่ใช้เป็นรหัสข้อมูล ฟังก์ชัน `levels()` ช่วยในการสำรวจระดับของ factor ในตัวแปรดังกล่าวได้

```
1 levels(data$gender)
```

```
[1] "F" "M"
```

ผู้วิเคราะห์สามารถเปลี่ยนลำดับ และ label ของระดับ factor ดังกล่าวผ่านอาร์กิวเมนต์ `levels` และ `labels` ของฟังก์ชัน `factor()` ดังนี้

```
1 data$gender <- factor(data$gender,  
2                       levels=c("M","F"),  
3                       labels=c("Male","Female"))
```

การเปลี่ยนลำดับและ label ของ factor

```
1 str(data)
```

```
'data.frame':  6 obs. of  3 variables:  
 $ gender: Factor w/ 2 levels "Male","Female": 1 2 1 2 2 1  
 $ thai  : num  87 72 68 78 81 92  
 $ math  : num  72 63 65 74 89 91
```

```
1 summary(data)
```

	gender	thai	math
Male	:3	Min. :68.00	Min. :63.00
Female	:3	1st Qu.:73.50	1st Qu.:66.75
		Median :79.50	Median :73.00
		Mean :79.67	Mean :75.67
		3rd Qu.:85.50	3rd Qu.:85.25
		Max. :92.00	Max. :91.00

กิจกรรม : behind TeacherSalaryData.csv (revisited)

ลองนำเข้าไฟล์ข้อมูล TeacherSalaryData.csv ใหม่ ด้วยฟังก์ชันต่อไปนี้

```
1 mydata <- read.csv(file = "TeacherSalaryData.csv",  
2                       header = TRUE,  
3                       stringsAsFactors = TRUE)
```

จากนั้นลองสำรวจชุดข้อมูลที่นำเข้าใหม่ด้วยฟังก์ชัน `str()` และ `summary()`
ผลที่ได้รับมีความเหมือนหรือแตกต่างจากกิจกรรม : behind
TeacherSalaryData.csvอย่างไร

4. MS Excels Files

Importing MS Excel files

การนำเข้าไฟล์ข้อมูล .xlsx ของ MS Excel จะต้องติดตั้ง package-readxl เพิ่มเติม การดาวน์โหลดและเรียกใช้ package ดังกล่าวสามารถดำเนินการได้ดังนี้

```
1 install.packages("readxl")  
2 library(readxl)
```

การนำเข้าไฟล์ .xlsx สามารถทำได้โดยใช้ฟังก์ชัน read_excel() ที่มีรูปแบบของคำสั่งดังนี้

```
1 read_excel(path = "file.xlsx",  
2           sheet = 1,  
3           col_names = TRUE,  
4           skip = 0)
```

กิจกรรม : การนำเข้า .xlsx files

1. ดาวน์โหลด Score.xlsx
2. พิมพ์คำสั่ง `excel_sheets("Score.xlsx")` แล้วสังเกตผลลัพธ์ที่ได้
3. นำเข้าไฟล์ข้อมูลจาก sheet ที่ชื่อว่า Score3 ด้วยฟังก์ชัน `read_excel()`
4. ผลลัพธ์ที่ได้ถูกต้องหรือไม่

```
# A tibble: 20 x 5
```

	...1	...2	...3	...4	...5
	<chr>	<dbl>	<dbl>	<dbl>	<dbl>
1	M	2.7	9	4	17.6
2	F	2.9	22	3.2	23
3	M	3.3	12	4	13.7
4	M	4.2	16	4.8	18
5	M	4.4	23	4.5	14.9
6	F	4.7	20	5.2	25.8
7	F	5.4	17	2.7	13.8

กิจกรรม : การนำเข้า .xlsx files (revisited)

จากกิจกรรมที่แล้ว ลองปรับอาร์กิวเมนต์ col_names ให้เป็น

```
1 col_names = c("gender", "interaction", "pretest",  
2             "quiz", "posttest")
```

สังเกตผลลัพธ์ที่ได้

A tibble: 20 x 5

	gender	interaction	pretest	quiz	posttest
	<chr>	<dbl>	<dbl>	<dbl>	<dbl>
1	M	2.7	9	4	17.6
2	F	2.9	22	3.2	23
3	M	3.3	12	4	13.7
4	M	4.2	16	4.8	18
5	M	4.4	23	4.5	14.9
6	F	4.7	20	5.2	25.8

5. SPSS and other Statistical program Files

Haven package

- ▶ SAS: `read_sas()`
- ▶ SPSS: `read_sav()`
- ▶ Stata: `read_dta()`

ในการทำงานเดียวกัน ก่อนใช้ฟังก์ชันใน package-haven จะต้องดาวน์โหลดและเรียกใช้ package ดังนี้

```
1 install.packages("haven")  
2 library(haven)
```

Importing SPSS Files

```
1 # importing AchSolve.sav
2 dat_spss <- read_spss(file = "AchSolve.sav")
```

```
1 head(dat_spss)
```

```
# A tibble: 6 x 3
  ach solve group
  <dbl> <dbl> <dbl+lbl>
1  49.6    1.2 1 [Lecture]
2  43.6    6.3 1 [Lecture]
3  50.3    1.8 1 [Lecture]
4  34.4    5.7 1 [Lecture]
5  56.8    5.9 1 [Lecture]
6  32.8     8  1 [Lecture]
```

```
1 tail(dat_spss)
```

```
# A tibble: 6 x 3
  ach solve group
  <dbl> <dbl> <dbl+lbl>
1  82.7   13.8 2 [PBL]
2  67.4   13.1 2 [PBL]
3  59.5   13.8 2 [PBL]
4  36     11.6 2 [PBL]
5  84.4   12.8 2 [PBL]
6  55.5   11.8 2 [PBL]
```